

Otázka: Jižní Amerika

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): Veronika

Brazílie

- Leží mezi rovníkem a obratníkem Kozoroha
- Na vlajce Země se stužkou – řád a progrese; souhvězdí jižního nebe
- Největší stát JA; pátý největší i nejlidnatější světa
- Nejlidnatější portugalsky mluvící stát
- S Argentinou a Chile hospodářsky nejvyspělejší
- Patří mezi NIC
- město **Brasília** – vybudováno až po druhé světové v padesátých letech; předtím Roi de Janeiro; „Traktory proti pralesu“; náměstí Tří mocností – futuristické budovy (parlament, soud, kongresová budova); favelas – chudinské čtvrti
- Federace

Příroda

- Guyanská vysočina – jen malá část; nejvyšší hora brazílie – Pico da Nebluna
- Amazonská nížina – pánev; města Manaus, Santarem; obrovské území odvodňováno Amazonkou; největší deštný tropický prales; úrodná orná půda na několik let (pak jsou prudkými lijáky odneseny živiny); bohatá oblast na suroviny; klimatické změny; snížení biodiverzity; původní obyvatelstvo jen v nehostinných částech
- Brazílská vysočina – polovina země; vyšší nadmořská výška; lesy ustupují savaně (Campos); hodně vykácená – pole; města: Belém, Fortaleza, Recife, Salvador, Sao Paulo (tropický NYC, větší než Rio), Porto Alegre **Rio de Janeiro**:
 - = lednová řeka
 - Kousek S od obratníku Kozoroha
 - Čas -3h

- Druhé největší město
- Pao de Acúcar – homole cukru
- Corcovado – Christo Reteudor – socha Krista
- Carioco
- 2016 LOH
- Copacabana – pláž, bohatí
- Město karnevalu

Hospodářství

- obrovské zdroje nerostných surovin; levná pracovní síla; silná role státu; obchod hodně s Asií – Čína (potřebuje suroviny); jedna z 10 největších ekonomik světa; vývoz: suroviny, sója, cukrová třtina, auta, kuřecí maso; vyrábí dopravní letadla a zbraně; výroba elektrické energie (vodní – hydroelektrárny 90%)

Problémy:

- zadluženost; hodně lidí pod hranicí chudoby, odlesňování Amazonie

Obyvatelstvo:

- běloši 53% – spíše jih, mulati 38%, černoši 6%; katolíci 70%, protestanti 15%; lidé žijí hlavně na pobřeží

Kolumbie

- Export kvalitní kávy
- Pobřeží Pacifiku (vlhké, málo osídlené) a Karibiku
- 3 hřebeny And
- Část Amazonie
- **Obyvatelstvo:** v nejvyšších nadmořských výškách

- **Města:** **Bogota** (hl.m., barokní, katedrála Prianada), Medellin (drogy), Cali, Cartagena (Indiáni)
- Problém s narkomafií
- Spolupráce s USA
- Druhá nejvíce zalidněná země
- Mulati, černoši, indiáni

Venezuela

- Karibské pobřeží
- **Hory:** Guyanská vysočina (vodopád Salto Angel – nejvyšší světa)
- Řeka Orinoko (delta)
- Orinocká nížina – savany Llanos
- Lidé hlavně na pobřeží
- **Města:** **Caracas** (hl.m., chudinské čtvrti), Maracaibo (těžba ropy)
- Socialistický stát – proti USA

Andské státy

Ekvádor, Peru, Bolívie

Ekvádor

- souostroví Galapágy; hlavní město: **Quito**

Obecně:

- Klima se odvíjí od nadmořské výšky (caliente, templada, frin, nevada)
- Obyvatelé hlavně ve vyšších nadmořských výškách v horách nebo na pobřeží
- Značný podíl původního obyvatelstva – indiáni
- Značné nerostné bohatství (руды)

- Amazonka – pramen v Peru – od soutoku řek Marajon a Ukajali
- Altiplano – na ní Puna (horská step); jezero Titicaca (hranice P a B); Salary (slané bažiny); Salar de Ujuni (B, největší světové zásoby lithia)
- Obchod: Mercosur – obchodní korporace států JA

Části země:

- Pobřežní – la Costa
- Horská – la Sierra
- Nížinná; pralesní – la Amazonia

Hory:

- Chimborazo
- Huascaran
- Sajama

Peru

- Machu Picchu – Inkové; obrazce na planině Mazca
- Hlavní město **Lima** (nejstarší univerzita v JA)
- **Jazyky**: španělština, kečuánština, ajmarština
- Město Iquitos – jen letecká a vodní doprava; přístav na Amazonce
- **Vývoz**: Ag, Pb, Cu
- Unikátní železnice (nejvýše položená)
- Studené proudy – loviště ryb; Humboltův proud
- El-Mino – klimatický jev (obráť tropické vody v JA; jednou za pět let; špatné)
- Titicaca – sladké
- Většina lidí žije ve velkých nadmořských výškách
- Pestré oblečení a klobouky

Bolívie

- Hlavní město: **Sucre**
- Nemá přístup k moři
- Silně levicová vláda
- La Paz – letiště v Andách
- Většina obyvatel v Altiplanu
- Spousta solných jezer – salany (u města Uyuni); voda z ledu a sněhu z hor – velký výpar;
- těžba soli a lithia

Argentina

- obyvatelé potomci N,I,Š,F – běloši
- Laplatská nížina
- Andy
- Patagonie
- Země stříbra (Argentum)
- Vlajka – slunce (indiánský symbol), 3 pruhy (světle modrá a bílá)
- Hlavní město **Buenos Aires**: přes deset mil.ob., velké sociální rozdíly; vlhké mírně subtropické podnebí; Casa Rosada – prezidentský palác, inspirace Paříží
- La Plata – nálevkovitý „záliv“ – po soutoku dvou řek – Parana a Uruguay
- **Hospodářství**: obrovský vývoz zemědělských produktů; chov dobytka (jí hodně masa)
- HDP – 2000 obrovská krize; nyní nadprůměr (největší)
- **Města**: Rosario
- **Řeky**: Uruguay, Paraguay, Parana
- Část **Ohňové země** – lodě a letadla do Antarktidy a stanice výzkumu; přístav Ushuaia (nej J město světa), vlak na konec světa

Podnebí – subtropický pás (S), mírné klima (J)

- Gran chaco – lesy a bažiny; zasahuje do Paraguaye
- Pampy – stepi mírných šířek; bezlesé roviny; vlhké (více na V); světová obilnice (úrodná půda); suché (podhůří And)
- Patagonie – plošiny; vítr, sucho; trávy; zásoby ropy, rud; moc lidí zde nežije

- Andy – Acongakua; na závětrné straně, sucho; národní parky

Chile

- Dlouhá země podél pobřeží Tichého oceánu; malá šířka
- Různé typy podnebí a krajin
- Hlavní město: **Santiago de Chile**
- Nejbohatší stát JA
- Hornův mys na Ohňové zemi
- Hory se na jih snižují, ale stejně drsné
- **S** – tropický suchý pás – Atacama
- **Střed** – subtropy – pěstování vína
- **J** – mírné šířky (vlhká deštivá oblast – Norsko); fjordy, ledovce, hory (Argen.č sušší)
- **J** – Torres del Paine – UNESCO, NP(O´Higgino), zajímavá flóra – pabuky, araukárie
- Patagonie – Magalhaesův průliv; město Punta Arenas
- Obrovské **nerostné bohatství** – Cu (až třetina světové produkce); chilský ledek
- **Města:** Valparaiso (největší přístav); Punta Arenas; mys Horn
- **Velikonoční ostrovy** – Rapa Mui

Uruguay

- Hlavní město : **Monte Video** (vidím hory)
- Pampy
- Podobná Argentině (běloši)

Paraguay

- Hlavní město: **Asuncion**
- Bažinatá oblast
- Obyvatelé: indiáni a běloši (menolité – zvláštní starobylý způsob života – krutě pravoslavní; žijí v komunitě; z Německa; chov dobytka)